

ПРО
ЖАДР-ПТИЦЮ
ТА
ВОВКА

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА КАЗКА

Було у одного царя три сини — два розумних, а третій дурень. От прийшли вони до батька та й просять, щоб відпустив він їх поїздити по світу, подивитись на інші царства.

Батько вислухав синів і каже:
— Вибирайте собі з табунів коней, яких завгодно,
і їдьте, куди хочете. Обидва старші вибрали коней
щонайкращих, а менший узяв найпоганішого коня.

Виїхали вони усі троє однією дорогою. Їдуть та їдуть.
Коли дивляться—стоять три стовпи, і від кожного
стовпа йде дорога: одна прямо, друга наліво, а третя
направо.

На однім стовпі написано: „Хто поїде цією дорогою, той сам буде ситий, а кінь його голодний“; на другім: „Хто поїде цією дорогою, той сам буде голодний, а кінь ситий“; на третім: „Хто поїде цією дорогою, у того вовк коня з’їсть“.

Поїхали вони: старший по тій дорозі, що сам буде ситий, а кінь голодний; середній по тій, що сам буде голодний, а кінь його ситий; а менший—по тій, що вовк коня з'їсть.

Тільки що менший трохи проїхав, іде вовк назустріч йому.

— Злазь з коня, я його з'їм!

Нічого робити—узяв парубок сідло на плечі та й пішов собі дорогою, а коня покинув.

Коли це доганяє його знову той же таки вовк:
— Сідай на мене, куди тебе везти?
А парубок йому:
— Вези, куди сам знаєш!

Привіз його вовк у великий ліс, а посеред того лісу — хата велика; біля тієї хати стовп стоїть, на стовпі клітка висить, а в тій клітці птиця сидить та вся аж сяє. Побачив її парубок і схотів добути.

— Іди, — каже вовк, — полізь по стовпі, та не берись за шнурочок, а прямо бери клітку.

Зліз парубок на стовп, та замість клітки зачепив рукою шнурочка—коли це дзвоник: дзень-дзень-дзень.

Вибігають сторожі, що стерегли птицю, питають парубка, чого йому треба.

—Хотів,—каже він,—птицю забрати.

А сторожі йому:

—Це не проста птиця, а жар-птиця. Коли хочеш, щоб ми її дали, приведи нам коня до половини золотого, а до половини срібного.

Пішов від них парубок й розказав вовку все, як було.

—Сідай же швидше,—вовк йому,—та поїдемо.
Привіз вовк його знову-таки у ліс, а в тім лісі—кам'яні
конюшні, а в конюшнях іржуть коні.

Вовк і каже парубкові:

— Іди ж в оцю конюшню, бери першого коня, та бери не за уздечку, а за гриву.

Пішов парубок у конюшню й забув знову, що йому наказував вовк, узяв коня за уздечку, а удила тільки — брязь, брязь...

Вискочили сторожі і питають, чого йому треба.
— Хотів вести коня, — відповів парубок.
— Е, привези нам панну, що живе за сім верст відсіль
у дубовім гаю, тоді візьмеш коня.

Прийшов парубок до вовка без коня й розказав йому все.
— Сідай же швидше та поїдемо, — каже вовк.

Приїхали знову у гай дубовий. Коли дивляться — по горі ходить панна з дівчиною, своєю служницею.
— Іди ж до тієї панни та скажи їй, що тобі дуже хочеться пити: нехай вона пошле ту дівчину по воду, а ти бери скоріш панну на оберемок та й неси до мене.

Просить парубок панну напиться, а вона його у хату запрошує.

— Пошліть дівку по воду, — відказує парубок.

Вона й послала, а парубок тоді як ухопить її на обере-
мок та мерщій до вовка, сів на нього і полетів, як птиця.

Прибігли до того місця, де був кінь до половини золотий, до половини срібний, вовк став та й каже парубкові:

— Я перекинусь панною, а ти мене відведи і віддай сторожам. Як візьмеш у них коня до половини золотого, до половини срібного, сідай на нього і їдь швидше по тій дорозі, що до жар-птиці. Я дожену тебе...

Узяв парубок ту панну, підвів до сторожів
та й проміняв на коня.

Потім посадив на коня панну, сів і сам поїхав чистим шляхом, що йде до жар-птиці.

А сторожі узяли ту панну, що він залишив їм, принесли їй яблук, ягід і давай годувати. Наївсь наш вовк гарно й попросився трохи погуляти.

Як тільки випустили його, він зразу і перекинувсь
вовком та й побіг собі скільки видно, тільки курява знялась.
Наздоганяє парубка аж там уже, де була жар-птиця.

—Я перекинувсь конем, а ти відведи мене і віддай сторожам. Як візьмеш жар-птицю, сідай на коня і їдь аж до тієї дороги, де ти розпрощався з братами, там і жди мене. Та тільки не спи,—а то буде лихо.

Парубок так і зробив: виміняв жар-птицю, сів на коня, взяв панну та мерщій і подався.

Приїздить на те місце, де три дороги сходяться в одну понад глибоким яром. Сів відпочити, а коня пустив пастись. Жар-птиця сидить у клітці та співає, а панна й просить його:

— Не засни, будь ласка, а то буде лихо.

Коли дивиться вона: їдуть двоє. Кинулася до парубка—
аж він уже спить. Будила-будила—ніяк не розбудить.
Під'їхали туди ж і ті парубки.

— Дивись-но, — каже один, — це ж наш брат-дурень.
Давай укинемо його в яр, а коня, жар-птицю і красну
панну візьмемо собі!

Незбаром прибігає вовк. Дивиться — нікого нема,
а понад яром сорока літає.

— Не літай ти понад яром, а принеси краще води
цілющої й живущої.

—В чому ж я тобі принесу?— питає сорока.
Він зробив з листя дві коробочки, одну прив'язав сороці до однієї ноги, другу до другої та пустив її. Сам поліз у яр, витяг звідтіля парубка, — а він уже неживий.

На другий день прилітає сорока до вовка в полудень—
приносить воду. Полив він парубка цілющою й живу-
щою водою—оживив.

—Та й довго ж я спав,—каже той.

—Якби не я, заснув би ти навіки,—обізвався вовк.—
Сідай швидше та поїдемо, а то старший брат обвінчаєть-
ся з панною.

Приїжджає парубок додому, дивиться — стоїть перед ганком коляска; а в тій колясці його кінь запряжений — до половини золотий, до половини срібний.

Як побачив його кінь, так і кинувся до нього, поволік з собою і коляску, а як побачила жар-птиця у вікно, так і пурхнула до нього: розбила вікно, вилетіла та й сіла йому на плече.

Коли виходить і панна з його братом, така заплакана, — їхати до вінця. Як угледіла ж вона свого парубка — зараз до нього так і кинулась.

— Ось хто мене знайшов, — каже, — за нього й вийду!

Дивиться на це диво батько і сам не знає, що воно робиться. Тут той парубок і розказав йому все, як було.

Поїхав парубок до вінця, повінчався з панною, братів простив, а вовкові засмажив цілого барана.
От вам казка, а мені бубликів в'язка.

